

ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕДУР В БЮДЖЕТНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

©Скалюк Р.В., 2015

В сучасних умовах нагальної необхідності забезпечення режиму «жорсткої економії» бюджетних коштів, питання забезпечення ефективного функціонування системи бюджетного обліку, зокрема шляхом використання сучасних програмних продуктів обробки економічної (у т.ч. облікової) інформації, набуває особливої актуальності у світлі подій, що відбуваються сьогодні в Україні.

Ефективне застосування сучасних технологій автоматизації обліку в бюджетних організаціях дає змогу забезпечити раціональне використання наявних ресурсів бюджетної сфери. В умовах застосування комп'ютерних технологій та програмних продуктів для автоматизації бюджетного обліку, відбувається трансформація системи бухгалтерського обліку і облікових процедур, що супроводжується підвищенням якості та рівня ефективності процесу управління в бюджетних установах. Застосування програм автоматизації бюджетного обліку істотно підвищує якість обробки облікової інформації у бюджетних організаціях. До того ж, використання комп'ютерної техніки змінює зміст та організацію праці облікового персоналу, зокрема зменшується кількість ручних операцій з обробки первинних документів, систематизації облікових показників, заповнення реєстрів і форм звітності. Облікова праця стає більш творчою, спрямованою на організацію та удосконалення процедур бухгалтерського обліку в бюджетних організаціях [1, с. 183].

Однак, у сучасних умовах переважна більшість організацій бюджетного сектору використовує з метою автоматизації процедур бухгалтерського обліку програмні додатки Microsoft Excel, Word, що негативно впливає на якість облікового процесу, оскільки використання жодної із вказаних програм, не дозволяє забезпечити ведення бюджетного обліку, як цілісної, комплексної системи. Так, на основі використання додатків Microsoft Excel та Word можна забезпечити не більше, як виконання окремих функцій, зокрема: формування аналітичних показників, документів, відображення господарських операцій, планування доходів і видатків, як окремих облікових операцій, а не як цілісної системи бухгалтерського обліку бюджетної організації.

На підставі проведеного критичного аналізу спеціальної літератури [1, с. 185; 2, с. 353; 3; 4, с. 232], вважаємо, що основними перевагами застосування сучасних інформаційних технологій для автоматизації облікових процедур в бюджетних організаціях є наступні:

- 1) обробка та збереження великої кількості однакових у структурному плані одиниць облікової інформації;
- 2) можливість здійснення вибірки необхідної інформації з великої кількості даних;
- 3) достовірне та безпомилкове здійснення математичних розрахунків;
- 4) оперативне отримання даних, необхідних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень;
- 5) багаторазове відтворення дій. Більше того, використання засобів автоматизації дає змогу практично повністю розв'язати проблему точності формування і оперативності забезпечення обліковою інформацією державних службовців організацій бюджетного сектору для обґрунтованого прийняття та реалізації ефективних управлінських рішень.

Система бухгалтерського обліку в бюджетній установі є однією із ключових складових загальної системи менеджменту установи. Процес автоматизації бюджетного обліку дає змогу забезпечити підвищення ефективності процедур бухгалтерського обліку, рівня якості та ефективності процесу управління у бюджетній організації.

Вважаємо, що для здійснення раціонального вибору, ефективного впровадження та використання програмного забезпечення автоматизації системи бухгалтерського обліку в бюджетній організації, необхідно враховувати ряд таких важливих характеристик:

- 1) специфіка діяльності бюджетної організації (галузь, обсяг робіт тощо);
- 2) характеристика матеріально-технічної бази (наявність достатньої кількості комп'ютерної техніки та необхідного програмного забезпечення);

3) наявність кваліфікованих фахівців з бюджетного обліку, які мають досвід роботи з програмними продуктами автоматизованого ведення бухгалтерського обліку в бюджетній організації.

Слід відмітити, що бюджетні організації повинні не лише «йти в ногу з часом», але й детально та критично аналізувати необхідність та доцільність впровадження конкретних сучасних програмних засобів автоматизації бюджетного обліку. Тому, ми погоджуємося з думкою О.І. Шари [5, с. 268], що для забезпечення ефективного процесу автоматизації бюджетного обліку, кожній бюджетній установі необхідно комплексно аналізувати основні характеристики оцінки ефективності програмних продуктів для автоматизації бухгалтерського обліку у бюджетних організаціях, а саме:

1) технічні характеристики програми, зокрема: швидкість обробки інформації та вирішення поставлених завдань, можливість редагування типових форм, форм звітності, відповідно до змін законодавчої бази, забезпечення обміну інформацією між структурними підрозділами бюджетної організації і захисту інформації, можливість переходу до нової версії програми із забезпеченням цілісної інтеграції даних;

2) комерційні характеристики – прийнятна ціна програмного засобу, наявність документації, можливість постреалізаційної технічної підтримки (супровід програмного забезпечення), проведення навчання персоналу, надання консультаційних послуг;

3) ергономічні характеристики, серед яких: зручність роботи користувача з програмою (інтерфейс програми), реалізація можливості одночасної роботи з декількома документами тощо.

На нашу думку, використання у бюджетних організаціях відповідних програмних продуктів для ефективної автоматизації системи бухгалтерського обліку дає змогу, не лише забезпечити раціональний процес обліку операцій щодо надання установами послуг та проведення відповідних розрахунків, але й сформувати цілісну інформаційну систему, використання даних якої дозволяє здійснювати аналіз ефективності функціонування бюджетної організації та своєчасно приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Отже, забезпечення раціонального вибору, впровадження та ефективного використання програмних продуктів для автоматизації процедур бюджетного обліку є пріоритетним шляхом для забезпечення раціоналізації системи бухгалтерського обліку, удосконалення процесу управління та підвищення ефективності діяльності вітчизняних бюджетних організацій.

1. Івахненко С.В. *Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту* : [навчальний посібник] / С.В. Івахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.

2. Железняк А.М. *Проблеми та перспективи комп'ютеризації бухгалтерського обліку бюджетних установ* / А.М. Железняк // *Науковий вісник НЛТУ України*. – 2012. – Вип. 22.7. – С. 350-354.

3. Масюк О.С. *Проблемні аспекти автоматизації обліку в бюджетних установах* / О.С. Масюк, В.В. Пікінер [Електронний ресурс]. – Режим доступу : nauka.kushnir.mk.ua/?p=64387.

4. Тимейчук Т.Б. *Аналіз можливостей програмного забезпечення автоматизації обліку в бюджетних установах* / Т.Б. Тимейчук // *Вісник національного університету водного господарства та природокористування*. – 2010. – Вип. 1 (49). – С. 228-234.

5. Шара О.І. *Забезпечення якості обліку бюджетних установ в умовах використання інформаційних технологій* / О.І. Шара // *Вісник Хмельницького національного університету*. – 2010. - № 5. – Т. 3. – С. 267-269.